

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ИЛИЯ РАШКОВ БЛЪСКОВ“

УТВЪРЖДАВАМ:
МАРИАНА ИВАНОВА
ДИРЕКТОР НА НУ „ИЛИЯ Р. БЛЪСКОВ“
(Заповед №545/10.09.2021 г.)

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ ПРИ НУ „ИЛИЯ Р. БЛЪСКОВ“

гр. Шумен

Етичният кодекс е приет с протокол №9/10.09.2021 г. от Педагогическия съвет./съгласно чл. 263, ал. 1, т. 14 от Закона за предучилищното и училищното образование/

Участници във фокус-групата, изготвили Етичен кодекс:

1. Мариана Иванова – директор на НУ «Илия Р. Блъсков»
2. Пепа Тенева – представител на педагогическата колегия
3. Анелия Тончева – представител на обществения съвет

I. ОБХВАТ

Във връзка с чл.2, ал.2 от ЗПУО, който визира участниците в образователния процес – деца, ученици, учители, служители, директори и родители – Етичният кодекс определя партньорството между тях и стандартите за етично поведение на всички членове от училищната общност.

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

1. Да представят основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърдят волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност.
3. Да насочват поведението и подпомогнат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертаят моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

III. ЕТИЧНИ НОРМИ И ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

1. Етични норми:

- На всяко дете е гарантирано правото на свобода на изразяване на мнение; свобода на мисълта, съвестта и религия; формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;
- Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.
- Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
- Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

2. Принципи:

- Равнопоставеност – педагогическите специалисти и административно-помощния персонал гарантират, че се предоставят равни възможности за всички деца и ученици.
- Законност – спазване на актовете на приложимото международно законодателство и законодателството на Република България;
- Лоялност – преданост към интересите на училището и почтеност към колегите, с които работи;
- Честност – поддържане на почтено и отговорно поведение при изпълнение на работата;
- Безпристрастност – обективност и недопускане отразяването на лични пристрастия или неприязън при изпълнение на работата;
- Отговорност – създаване и поддържане на съзнание за важността на поетите функции и задължения и за дълг за отговорното им изпълнение;
- Забрана за дискриминация – недопускане осъществяването на дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, гражданство, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна;
- Конфиденциалност на информацията – съхранение и обработване на информацията в съответствие със законовите правила и моралните норми, дискретност при извършване на дейността и зачитане правото на всяко дете и семейството на личен живот.

РАЗДЕЛ IV. ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛЯ В УЧИЛИЩЕ И ИЗВЪН НЕГО

1. Учителят изпълнява своите задължения в услуга на учениците.

2. Учителят дава личен пример с поведението си, включително и в настоящата обстановка стриктно спазва противоепидемичните мерки, утвърдени на национално и училищно ниво.

3. При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси подкрепата на родителите, Отдел “Закрила на детето”, Дирекция “Социално подпомагане”, Детска педагогическа стая.

4. Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.

5. Учителят спазва стриктно своите задължения, определени в педагогическата дейност на училището и Правилника за вътрешния трудов ред, като носи отговорност за своите действия и бездействия.

6. Учителят не злоупотребява с правомощията си.

7. Учителят поддържа външен вид, който не уронва престижа на училището.

8. Учителят не трябва да употребява алкохол или упойващи вещества, които могат да повлияят при изпълнение на задълженията му.
9. Основното задължение на учителя е да осигури качествено знание и възможност за най – пълна изява и развитие на потенциала у всеки ученик.
10. Задължение на учителя е да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците и да създава условия на състезателност между учениците.
11. Задължение на учителя е да въвежда модерните форми на обучение, да преподава новите тенденции на съвременното знание и да повишава своята квалификация.
12. Задължение на учителя е също да поддържа постоянния контакт между членовете на училищната общност на основата на най – пълна информираност.
- 13. Учителят е задължен да спазва изискванията, определени в чл. 11а, ал.1 от Закона за закрила на детето – „Сведения и данни за дете не се разгласяват без съгласието на неговите родители или законни представители освен в случаите по чл. 7, ал. 1.“**
- 14. Задължение на учителя е да спазва изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни.**
15. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.
16. Учителят има решаваща роля за формирането на достойни личности и достойни граждани на обществото, основано на демократичните ценности в България.
17. Чрез обучение и морално възпитание учителят подготвя учениците за бъдещата им активност в гражданското общество.
18. Осъществяване на дейност извън училището:
- Преподавателите и служителите могат да се ангажират с друга дейност извън него, ако това е позволено от закона и са получили разрешение от ръководителя, в случай че такова се изисква.
 - Преподавателите и служителите не могат да извършват дейност извън училището, която би довела до сблъсък между личните интереси и служебните функции и отговорности.
 - При осъществяване на дейност извън училището, преподавателите и служителите спазват задължението за конфиденциалност, като не могат да използват служебна информация, станала известна във връзка и по повод изпълняваните от тях служебни задължения.
19. Поведение, уронващо престижа на училището:
- Поведението на преподавателите и служителите на служебното място и извън него следва да е съобразено със закона и възприетите в обществото етични норми.
 - **Преподавателите и служителите следва да не се замесват в скандални и криминални ситуации, да имат нечестно и позорно поведение, с което биха навредили на авторитета и биха накърнили доверието в училището.**
 - От преподавателите и служителите се очаква да проявяват нетърпимост при наличие на поведение, уронващо престижа на училището от страна на други служители. При такива случаи незабавно **се информира прекия ръководител**. При информация за

извършено престъпление от преподавател или служител на училището, получилият информацията следва незабавно да уведоми компетентните органи.

РАЗДЕЛ V. ОТНОШЕНИЕ НА УЧИТЕЛЯ КЪМ КОЛЕГИТЕ

1. В своите колегиални взаимоотношения учителите се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество.
2. Учителят няма право да уронва доброто име или да поставя под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.
3. Недопустимо е отправянето на обиди между учители, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им.
4. Необходимо е да се работи за утвърждаване собствения и на колегите авторитет, въздържане от действия, които биха уронили престижа на професията, проявяване нетърпимост към подобни действия.

РАЗДЕЛ VI. ОТНОШЕНИЕ НА УЧИТЕЛЯ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

1. Учителите не провокират с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им се стремят да ги разрешат по най-добрият начин, като контролират поведението си независимо от обстоятелствата.
2. Учителите се отнасят с уважение, отзивчиво и внимателно с учениците, като участват активно в процеса на подобряване на образователните и административни услуги към тях.
3. Учителите зачитат правата на учениците, като не проявяват дискриминация на политическа, идеологическа, езикова, расова, етническа или религиозна основа.
4. Учителите са длъжни да опазват данните и личната информация на учениците, станали им известни при или по повод на изпълнението на служебните задължения.
5. Учителите не трябва да фалшифицират, унищожават или прикриват документи, отнасящи се до интересите на учениците. Същите не трябва да използват служебното си положение, за да заплашват или да осъществяват психологически или физически тормоз над граждани и ученици.

РАЗДЕЛ VII. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

1. В поведението си учениците се ръководят от моралната максима: „Никога не постъпвай спрямо другите така, както не искаш те да постъпват спрямо теб“.
2. Ученикът защитава своята позиция свободно: със слово и поведение, устно или в печатни издания и електронни медии, без да накърнява свободата и достойнството на другите.
3. Постъпва винаги така, че всеки от съучениците му да може да изказва и защитава свободно разбиранията си и да отстоява позициите си.
4. Ученикът проявява уважение към личността на всеки: изслушва внимателно, противопоставя аргументи, никога не изразява несъгласието си чрез лични обиди и

квалификации. Неуважение е всяко действие, което е нежелано или се разбира като обидно от другите.

5. В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите. Недопустимо е обсъждане на личностните качества на съученици и учители, както и публично разпространяване на поверителна информация за тях.

РАЗДЕЛ VIII. ОТНОШЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ КЪМ УЧИТЕЛИТЕ И ДРУГИТЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

1. Всеки ученик съдейства на учителите си в изпълнението на техните професионални задължения:
 - Подготвя се и работи активно в учебните часове;
 - Стреми се към усъвършенстване на знанията и личността си;
 - Помага винаги, когато някой се нуждае от помощ и той има възможност да я окаже.
2. Ученикът се отнася с уважение към всички членове на училищната общност и към институцията училище – облича се чисто и прилично, спретнато, говори учтиво, спазва утвърдените правила във взаимоотношенията.
3. Недопустимо е обсъждане на личностните качества на учителите и други педагогически специалисти, както и публично разпространяване на поверителна информация за тях.

РАЗДЕЛ IX. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ

1. Права на учителите:
 - Учителят има право да изказва мнения и да дава предложения, свързани с развитието на училището.
 - Учителят има право да получава информация по въпроси, свързани с изпълнение на служебните му задължения.
 - Учителят има право да участва при избора на учебници по съответния учебен предмет.
2. Задължения на учителите:
 - Да уведомява своевременно директора, когато се налага да отсъства от учебни часове, за осигуряване на заместник с оглед недопускане на свободни часове.
 - Да не пуши, да не внася и да не употребява алкохол в училището, както и извън него - при провеждане на мероприятия и дейности, в които участват деца или ученици; да не внася в училището оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност.

- Да се явява на работа с облекло и във вид, които съответстват на положението му на учител и на добрите нрави.
- Учителят не може да нарушава правата на ученика, да унижава личното му достойнство, да прилага форми на физическо и психическо насилие върху него.

РАЗДЕЛ X. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ:

1. Права на учениците:

- Да отстояват собствена позиция, без това да засяга правата на останалите;
- Да получават информация по въпроси, свързани с обучението им;
- Да бъдат поощрявани с морални награди за високи постижения в учебната, извънкласната и извънучилищната дейност;
- Да бъдат насочвани, стимулирани и подпомагани за развитие на техните дарби, умствени и физически способности;

2. Задължения:

- Да носят училищната униформа и другите отличителни знаци на училището, предвидени в правилника за дейността на училището.
- Да спазват етичните норми и правилата за поведение в паралелката и в училището;
- Да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;

РАЗДЕЛ XI. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ:

1. Права:

- Периодично да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, уменията им за общуване с учениците и учителите и интегрирането им в училищната среда;
- Да се срещат с класния ръководител и учителите в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
- Да участват в родителските срещи;
- Да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището;
- Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;
- Да бъдат консултирани по въпроси, свързани с възпитанието на децата и учениците, от специалист, за което училището им оказва необходимото съдействие.

2. Задължения:

- Да осигуряват посещаемостта на ученика в училище;

- Да се запознаят срещу подпис с училищния учебен план, правилника за дейността на училището и етичния кодекс на училищната общност;
- Да не допускат явяването на ученика в училище с облекло или във вид, които не съответстват на правилника на училището, положението му на ученик и на добрите нрави;
- Редовно да се осведомяват за успеха и развитието на детето или ученика в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, за уменията му за общуване с децата или учениците и учителите и интегрирането му в училищната среда;
- Да се явяват в училището, когато важни причини налагат това и бъдат поканени от класния ръководител или директора.
- При възникване на проблемна ситуация да спазват йерархичния ред в институцията и да информират класния ръководител и директора;

РАЗДЕЛ XII. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РОДИТЕЛИТЕ И УЧИТЕЛИТЕ:

Добрите взаимоотношения между учител и родител допринасят много за успеха на детето в училище:

1. Да се създаде положителна връзка родител-учител, която да подпомогне детето да се чувства по-добре и да се реализира по-успешно в училище, **включително и при обучение в електронна среда от разстояние.**
2. Взаимодействието между родителите и учителите се осъществява чрез индивидуални консултации, родителски срещи, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето или ученика го прави необходимо. **Срещите се провеждат присъствено и в електронна среда от разстояние.**
3. **При необходимост педагогическите специалисти да оказват съдействие на родителите във връзка с осъществяване на обучение в електронна среда от разстояние.**